

Eräs karjalainen pakolaisperhe.

Monia sanoja ja pitkiä kirjoitelmia ei oheeniitetty kuva kaipaa. Niille, jotka eivät kuvattuja henkilöitä tunne, esitämme ne lyhyesti: Alekski Laasaroff, kotoiselta nimeltä Röhöläinen Olekseij eli Jamasen vävy, Uhtuan Likopään suurimman talon isäntä, syntynyt Röhössä, josta aikoinaan siirtyi Uhtuan viimeisen runolaulajan Triihvo Jamasen taloon kotivävyksi. Hänen emäntänsä Darja ja pojat Omelie ja Waseli, tyttäret Maikki ja Anni. Ukko Alekski on nykyään noin 60 vuotias; aikoinaan palveli 7 vuotta Venäjän meriväessä asevelvollisuuttaan suorittamassa, kulki Pohjois-Suomessa vähän aikaa »laukkuryssä» virassa, mutta kyllästyi monen kokin keitoksiin ja heitti tämän ammatin pienempien manttaalien omistajille. Hoiteli useamman vuosikymmenen ukko Triihvolta perimiään avaroita viljelyksiä ja punaiseksi maalatussa talossaan Kuittijärven rannalla tuuditteli nousevaa perikuntaansa. Alekski on vieläkin ahkera kalan pyytjä ja metsän

Karjalaispakolaisen Alekski Laasaroffin perhe Kajaanisissa.

kävijä, mutta kun polsheviikki kaikki vei, talot ja tavarat, nuotat ja verkot, pyssyt ja ansat, hän nyt vain ihmettelee, että »on se kutunen kumma, kun minua ei päästetä kotiin, joka en ole ollut missään kapinassa, en retkikunnassa, en odrjadassa, en missään. Minun taloni on ollut yhtä avoin suomalaiselle ja venäläiselle. Enhän koskaan kieltänyt yösijaa mustalaiseltakaan ja — nyt, nyt, en vain pääse omaan pirttiini lämmittelemään, sen vähemmin töitäni raatamaan, pitää täällä vaan toisen pirtin tsupussa kyykötellä.» Ja kyllä hänellä, Aleksilla sanoja piisaa, kun hän rupeaa nykyisen olonsa outoutta kuvailemaan. — Tämä valokuva on otettu amnestian ja passin saantia varten, mutta »Täysivaltainen Edustajisto» on lähettänyt sen murheellisen vastauksen, että amnestia on loppunut ja kotiinpääsy on tulevaisuuden asia.

S. Vepsäläinen.

Uusi Karjalan Sivistysseuran julkaisu.

Ohjelmia, puheita, runoja y. m. karjalaisten kansallisten liikkeiden alkuajoilta on nimenä Karjalan Sivistysseuran julkaisemalla uudella kirjassella — seuran julkaisujen 33:nella —, joka on näinä päivinä ilmestynyt kirjailija Iivo Härkösen toimittamana. Vihkonen sisältää m. m. Karjalan kansallisessa historiassa tärkeät pöytäkirjat vianankarjalaisten ensimmäisistä kokouksista vv. 1905—1906 vaihteessa, tohtori O. A. Hainarin puheet, Iivo Härkösen ja T. Mannerin tervehdyksrunot ensimmäisissä Suomessa pidetyissä kokouksissa y. m.

Vihkosta saadaan tilata Karjalan Sivistysseuran toimistosta Helsingissä ja on sen hinta 5 mk.

— Nuori karhunkaataja Salmassa. Huhtik. 22 p:nä löysi 18-vuotias tilanomistajan poika Ivan Pennanen Kaunoiselän kylässä Salmassa aivan rajalta 2 km. päässä Kanahrojärvestä karhunpesän. Käytyään noutamassa kotoaan kiväärin, karkoitti hän pesästä suuren uroskarhun, joka heti aloitti raivoisan puolustuksen. Pennanen kaatoi sen kuitenkin kiväärinluodilla. Pesän aukosta ilmestyi tämän jälkeen kolme kissan kokoista poikasta, jotka Pennanen sylissänsä vei kotiinsa. — U. S.

päässä veden allakin. Aivan etelärannikolla täytyy kaivaa suuret kanavat rannan viereen laivakulkua varten. Pohjoisista syvänteistä kohoaa suuri, vuoriperustainen Valamon saaristo, mutta muualla on vain pari kolme suurempaa erillistä saarta, nim. Mantsin- ja Lunkulansaaret Salmin edustalla ja Konevitsa länsirannalla. Muut, kuten Heinisemä, Vossinoin y. m. s. ovat aivan vähäisiä. Saamme kuvan mitä suurimmista vastakohtista sekä muodostuksen että luonnonilmausten puolesta.

Pohjoisosissa laskeutuu syvyys aina 260 metriin. Kaksi ja kolmekin tällaista syvä syöveriä on täällä, toinen Valamosta Jaakkimaan, toinen Kurkijoen edustalla. Matalimmillaankin on Laatokan pohjoisosa 100 m. syvyinen, kun taas eteläosa voi olla vain 10 metrinkin syvyinen. Keskiyvyys on 30—40 m. Laatokka on paljon syvempi kuin Suomenlahti, jonka suurin mitattu syvyys on 121 m. ja Karjalan alueella on syvyys vain 40—20 m. — Valamosta Mantsinsaarta kohti kulkee pitkä merenpohjainen riuttarivi, joka väliin kohoaa pinnallekin. Valamon saaristo on

yli 20 km. pitkä ja käsittää 25—30 eri saarta, kaikki vuoriperäisiä, metsäpeittoisia. Sortavalan saaristo jakaantuu kahteen suurehkoon saaristo-osaan, Riekkalansaaren ja Tulolansaaren; Impilahden, Jaakkiman ja Kurkijoen saaristot ovat yhtenäisempiä. Laatokan suurin pituus on 207 km. ja suurin leveys 130 km., pinta-ala 18,004 km².

Mutta Karjalan näköalaa, luonnonkauneudet? Osaksi ne ovat selvinneet jo edellisestä. Ken haluaa saada suuren yhtenäisen kesäkuvan Karjalan suurista vesistä, kumpuilevista vaaroista ja vihdoin yrmeistä ylännteistä suurten erämaalakeuksien keskellä, se lähteköön joko Imatralta (Vuoksenniskalta) tai Lappeenrannasta laivalla laajoja Savon vesiä, viilettämään, jolloin Haukivedeltä Orivirran läpi tultuaan alkaa hän jo nähdä Karjalan suuria vedenvälkkyjä, leppeitä, ruohoisia salmia ja taivaanrannalta kohoilevia vaaranharjoja. Rääkkylän salmista tulee hän aavalle Pyhäselälle ja pian Joensuun rannoille Pielisjoen suulla. Kohta avautuvat silmiin toiset suuret vedet, Pielisjärven saariset selät. Ajetaan